

NEKEMEZEL

NAPJÓ

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
1 évre	3 K 50 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 1.

TELEFON 208.

-gyes szám: hétköznap 2 l. Vasárnap 4 l.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A BUJKALÓK.

A háboru új fogalomnak bérelte ki ezt a szót. A háboru bujkáló az, akik reggeltől estig lötnak-futnak, kilincselnek, hogy valamelyik tapétás ajtó mögötti ur nélkülözhetetlenségi bizonyítványt állítson ki számukra, vagy legalább egy jól fűtött katonai iroda legyen a lövészárkuk. Hogy megmeneküljenek a háboru borzalmaitól. Ezen elnevezésért nem mi, hanem a Nyugatosok kérték a szabadalmazást. Vannak „nélkülözhetetlenek,” akik tényleg azok, akiknek itthonmaradását a közjó követeli és vannak „nélkülözhetetlenek,” akik csak önnélkülözhetetlenek, akik ennek szeretnék magukat kinevezetni, hogy elkerülhessék a lövészárk száz veszedelmét. A pártatlan igazság az alábbiakat a háboruba küldi, mert ha a haza létérdekéről van szó, ez nem tesz különbséget polgártárs között. Mindegyiknek fegyvert parancsol a kezébe s aki ezt nem teszi, aki ezalól menekülni igyekszik, rossz hazafinak, a költő pedig gyávnak nevezi.

A Nyugatosok eszejárása azonban mást mond. Ők különbséget tesznek. Ha szellemi munkával foglalkozó „értékes” elem a bujkáló, akkor az emberi élet a legbecsessebb érték és természetes, hogy azt mindenki védeni igyekszik és nem lehet tőlük azt kívánni, hogy a halálba rohanjanak. Ezt az „intelligens,” „értékes” elemet mentesíteni kellene a hadiszolgálat alól, mert drága életük elvesztése a haza kára.

És ha iparosról, munkásról, a nemzet gerincéről, a földművesről van szó? Nyugatosok akkor nem védőüggyvédei a

bujkálóknak. Ezek csak szedjék magukba a srappellgolyót, maradjanak a csatatéren, haljanak meg az „értékes” elemért.

Igazán felháborító gondolat. A köznépet vigye fránya, de az „értékes” elemek „üveg-bura alá rejtsek drága életüket. Hát még ilyen irni is szabad? Háboruban? Hát ez az igaz-

A világháboru.

Az utóbbi napok nagy csatái és jelentős küzdelmei után mint-ha csend honolna a szárazföldi harctereken. A Kárpátokban és Galiciában az oroszok nagyon erősítik pozícióikat, nemcsak azért, mert itt óriási veszteségeket szenvedtek, hanem azért is, mert ha a Dnyeszter völgyébe visszaszorított orosz csapatok nagy vereséget szenvednek, akkor Galicia és Lemberg birtoklása nagyon is kérdésessé válik, ami pedig az egyetlen pozitív eredményt, melyet a cár óriási hadserege hosszú félévi harcrai és küzdelmei után fölmutathat. Ezért folyik olyan elkéseredett küzdelem Uzsok és Dukla és Sztaniszlau körül. — A mazuri nagy diadal után Hindenburg és hadserege, miután eléggé kiaknázta a kivívott győzelmet, védekező álláspontot foglal el. Az oroszok a front minden pontján elkéseredett támadásba mentek át, hogy a helyrehozhatatlan csorbát némileg kiköszörüljék, de kísérletük teljesen dugába dőlt. Az oroszok támadnak, a németek várnak, hogy ismét döntő csapást mérhessenek az orosz medvére.

A francia-német

fronton bár a németek csak védekeznek a francia támadás ellen, mégis jelentékeny sikereket értek el. A nyugati Vogézekben hatalmas területet hódítottak el a franciáktól.

ság? Egyenlőség? Ez az a nagy garral hirdett demokrácia? Hát azok a fenségesnek keresztelt progresszív elvek így arculcsapják épen az alaptanukat, amikor rongyos életük veszedelmébe kerülhet? Erre most még méltóan válaszolni sem szabad. Majd háboru után. De jól megjegyezzük. Különbözött ez még elfelejteni sem lehet.

Németország blokád-harca Anglia ellen

napról-napra újabb eredményeket mutathat fel. Az eddig ismert esetek szerint 26 angol hajó kapott torpedó lövést. A németek eddig még nem jelentettek semmit tengeralattjáróik sikereiről, ám ha csak azok a hírek igazak, melyet maguk az érdekeltek elismernek, már untig elég veszteséget jelent az Anglia számára. Másik eredménye a blokádnak az hogy az előbb pökhendi, hányaveti entente sajtó kissé szelidebb hurokat pengtet már, mert érzi, hogy lekicsinyléssel, lenézéssel nem lehet a rettegett németeket elintézni.

A Dardanellák bombázása

az utóbbi napokban mintha kisése szünetelne; a siker, mit a szövetséges hajóhad elért, sovánny vizsgálat. Talán nem is volt komoly szándékában a komoly harc, csak Bulgáriát és Romániát akarta kissé megijeszteni, hol az osztrák-magyar hadsereg bukovinai és kárpáti sikerei némi szimpátiákat kellettek. Meg aztán negyedmillió ember kellene a török szárazföldi seregek legyűrésére, a szorongatott Joffrenak és Nikolajevics nagyhercegnek pedig most más súlyosabb gondjaik is vannak.

Mezőgazdák figyelmébe.

(Folytatás)

Ez utóbbi nehézséget növeli egy legújabb intézkedés, hogy a lakosok csak községi és főszerelői engedéllyel vihetnek a malomba őrletni valót, másképp el se fogadják. Ez bizony nagy terhet róna a köznépre, nagy terhet az adminisztrációra és híhető, hogy a vármegye vezetősége ebben hamarabb eljár, mert ugys képtelenek kisebb malmaink a munkást időre elvégezni, hát még ha ez a szigorú eljárás általánossá lenne. Ezt a csererendszert átvitűk a burgonyára, zsirra és egyéb élelmicikkekre is. Addig, míg nekünk szükségünk van valamire az új termésig, senki se kívánhatja tőlünk, hogy azt a kereskedelemnek átadjuk. Az élelmiszerek felhalmozásáról természetesen szó se lehet. Elég szigorúan megmagyaráztuk, hogy nem szabad az új kenyérel terminust számítani. Miránk tehát jöhet akár a lisztrekvírálás is. De hát az őrletést meg kell könnyíteni. A kereskedőknek az a gyakorlatja, hogy a főznievaló és a kenyérlisztet csak részarányban árulják, a lisztnek egyoldalú felhalmozódását vontatja maga után. Tehát nem praktikus a közéletben. Nem tudom belátni, hogy a mikor takarékoskodni illik és kell, mi szükség van nekem fölösleges kenyérlisztre. Ennyit az élelmészéről. A második kérdés a

tavaszi munka.

Az időjárás, dacára a sok esőnek, tavaszba hajlik. Itt a munka, amikor az asszonyoknak kell levizsgáznia a gazdasági tudományból és megmutatni, méltó-e a harctéren hősiessen harcoló férjeikhez, testvéreikhez.

A megapadt munkaerő, igavonó állatok hiánya és drágasága nagy feladatot ró most a mezőgazdaságra. Nem kell kicsinyelni azt a munkaerőt, mely a hadbavonult hősök feleségeiben feltalálható. Az is áll, hogy a tél alatt látogaták beteg férjeiket, rendben van. Megérdemlik és ha mód is van hozzá, természetes is, de a tavasz eljöttével le kell zárni a keresgésnek könnyeit és aki rátermett, dolog után lásson. A kicsiny magyarokat vigyük be menedékházakba, gondoskodjunk már most

SÖVEGJÁRTÓ vászonárúháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes zsinór barchetból szőnyeg, takaró, paplan, kanavász, lepedő, abrosz, törülköző stb.

és szabott árak mellett.

ovodához hasonló otthonokról, hogy ne lógjanak mindig az anyuk nyakán a lurkók és az asszonyok menjenek munkára. Az uraságok, községi vezetőségek hazafias érzésüket most mutassák meg. A kormány segélyvelonással fenyegeti meg az asszonyokat. Jól van. De ne kívánjunk lehetetlenséget. Pedig lehetetlen egy 4-5 gyermekkel bíró asszonynak dolog után látni. A főnőbb változt gazdasági bizottságnak a feladata ezekről gondoskodni a hertenkénti esti megbeszélésen. Mert van anyag bőven. Akinek igavonója van, siessen elvetni annak, akinek nincs. Kételessége. Máris hallom, hogy sok községben megállapították a szántásdíjat a napszámot. Ez persze nem egyforma, 6-10 K. között váltakozik magyar holdankint a szántásdíj, a napszám márciusban 1'60.-1'80, áprilisban 2 K. és májusban legfeljebb 3 korona. Végre is a háboru nem tesz indokolttá minden áremelést.

(Folyt. köv.)

Egy fehérvári cigányprimás hős halála.

Horváth Kázmér Hindenburg-zászlós küldte bé az alábbi soroktól szerkesztőségünkbe. Az, akiről irtam, székesfehérvári fiu volt — írja a mellékelt levelében — családja is ott van. Címét azonban pontosan senki sem tudja megmondani; éppen azért kérem a t. Szerkesztő Urat, sziveskednék leközölni b. lapjában. Talán egy barna arcú művész kezébe kerül, aki ismeri a családot? és neki is eljuttatja ezt az egy-két sort, melyely az elhalt emlékének tartozom.

A vucsai magaslaton harcra készen áll a zászlóalj. Nagy a kód, nem lehet még támadni. Mig felszál, addig felváltva megyünk a költöz helyre kissé felmelegedni, mert nagy a hideg. Arasznyira áll a hó a földön. A költöz hely sem más, mint egy istálló, de legalább fedél alatt van az ember s lehet egy kis feketét is kapni. Ott van

az egész zászlóalj tisztikara. A tegnapi, átvirrasztott éj és küzdelmes nap nyomai az arcokon. Nyomott a hangulat, hiszen kilenc hóstemettek el ma pitymalatkor. Eppen róluk beszélnek...

— Cice is meghalt — szolt a kapitány.
Ránéznek. Egyik szol:
— Mit? ... Ő is meghalt volna? Lehetetlen.
— Pedig ugy van — erősíti a hadnagy.

— Szegény Cice! Hogy hozta még Kotorácon!

Az arcok belebámulnak a lángba s az egyik kapitány elkezd duduolni:

— Ma még piros élet, holnap fehér álom!

Különös! Ennek is ez jut eszébe, pedig Cice nótája volt. Az utolsó nótája, melyet hegedűjén eljátszott, mielőtt összetört volna... Még egy két pillanatig csend s akkor már másról beszélnek. Cice el van bucsuztatva.

En is belebámultam a lobogó lángokba s mintha magam előtt láttam volna az első halott cigányt, hegedűjével kezében lent Castelnuoban...

Micsoda napok voltak ott lenn a tengerparton. Ott, a narancsfákkal és agavékkal teleültetett tiszt kertben. Kinn báméskodó tömeg, benn a gyertyalángba bámuló tiszték. Huzd cigány a kutyafáját! Hogy sirt, hogy zokogott az a hegedű, hogy röptett el haza bennünket, a buzavirágos, aranykalászatok rengő Alföldre, hogy vitt a nefelejtséssel telenőt rétreke... Hogy elbusított, hogy felvidított bennünket éstenként ez a szegény Cice. Hogy zokogott, csikorgott a hegedűje, mikor utójára még egyszer elhuzta kesergőjét Kotorácon... Azután odavágta a drága szerszámot és mint mesélők, csak hetedszerre szakadtak le róla a huok és a hetedik ütközetben halt meg Cice — amint egy cigányasszony megjósolta.

Szoros lett körülöttem a kalyiba... Ki, ki e legények közé... Oh, azok többet tudnak róla majd mesélni. A katonák szíve, mindig nyitva áll meghalt bajtársaik számára...

Felérek. Itt a csucs. Tegnap vér folyt érte. A legények ottállnak

pislogó tüzek mellett s mig egy-egy eltévedt golyó fityul fejük felett, nyugodtan pipáznak és tárgyálnak a... *békéről*. Pedig ma még kemény dió vár ránk a tulsó hegyen.

— Jó reggelt fiúk!
— Adjon Isten! — és utat nyitnak. Egy csajkába botlok.

— Kie ez a csajka?
— Cicée volt — válaszolja egyik.

Felveszem. Legalább husz lövés lyukasztotta át. Egy-egy széles szakadás mellett vértört. A legényre nézek, aki beszélt:

— Bizony, azé! Szegény feje egy roncs volt. Nem csoda. A szerbek csaknen mind realóttek. A gazemberek azt hitték, hogy ő a hadnagy ur!

— Honnan tudod?
Hát mindkettén offeküdtünk a hadnagy ur mellett, aki nagyon is hangosan kommandirozott. Persze a szerbek erre mind odairányították a tüzet. Kiáltoztak a tiszték, arra csak, aki kommandéroz. Es hát Cicét találta el a hadnagy ur helyett. Egész melle tele volt golyóval... Szép halála volt. Nem szenvedett... Jó gyerek volt...

— Merre temették el?
— Amott van a sirja! Odavezetett.

Egy pár cigánytársa állta körül a hantokat. A banda, melynek primása volt három nehéz eszterdón át Castelnuoban... Csillogat nem szerzett, de azért föltellen ura volt ezeknek a legényeknek. Most már nem kommandéroz nekik a vonóval. Nem mulat velük többet a melinyei szőlőugasokban, nem varázsolja el hegedűjével a castelnuovo leányokat... Halavány beessett barna arcukon egy könyecsepp gördül alá. Meghatottan állják körül a sirt s rajta az összevissza szaggatott borjut, a golyó szétrombolta a fegyvert, pajtasuk legjobb barátját, melyet utolsó végvonaglásában úgy szorított magához, mint valamikor hegedűjét... végignéznek a kilenc siron s felvillannak a szemek. Biztos arra gondolnak, hogy holnap nem lesz-e rajtok a sor.

Köpenyével és takarójával betakarva a rögös, fagyos hantok

alatt csendesen alszik a vén cigány. A századirodában a sátor alatt már írják a levelet haza egy kis faluba... a zászlóalj iródiakja odairja nevéhez a keresztet és a szót *Vucsdák*, és bajtársai most verik be a keresztet a rögös hantok közé, melyre bajonettel van rávésve:

Itt nyugszik Cice, a katonaprímás

69. gy. e. 10. sz.

Mi meg megyünk az ellenség elébe. Előre.

Himnusz-láz.

A helybeli kávéházakban az utóbbi időkben furcsa divat kapott lábra. Mulatozó társaságok nem elégszenek meg a jó magyar nóták eljátszásával, hanem divatba veték újabban a mi szép nemzeti imádságunkat, a Himnuszt. Örüljön, ha valakinek jó kedve van, ha a cigány huzhatja a fülébe a ropogós magyar nótákat, de hát annyi tapintatot már el lehet várni minden magyar embertől, hogy megbecsülje nemzete legszebb énekét, Himnuszt és ne vigye be oda, ahova nem való, ne vigye be a kávéház füstös levegőjébe, mert arra igazán semmi szükség sincs. A Himnuszt imádságunk szánták és nem arra való, hogy némelyek fitogtassák magukat vagy feltűnést keltsenek a kávéházi publikum előtt és megbotránkoztassák a közönséget avval a semmiképpen sem finom felszólítással, mely sivitó hangon így szokott végigroppeni a kávéházban, hogy „auf”. Nemzeti himnusz és — auf. Nemde jellemző a magyarságukat fitogtató mulatozóokra, hogy auffal terrorizálják a gyuanatlan üldögélőket. Nem tudjuk, más városokban is járja-e ez a hóbortos divat, azt azonban tudjuk, hogy a fehérvári közönség már megelégette ezt a hávéházi himnuszdivatot. Egyik vidéki városunk, Szobathely rendőrőrkapitánya, már eltiltotta és pedig nagyon helyesen, az ilyen kávéházi hazafias (?) felbuzdulásokat, nem ártana, ha minálunk is közbeszólna

TÁRCA.

Az ujonc indulója.

Az lesz a vig élet, az lesz a vig óra
Mikor fölésküszünk majd a lobogóra
És fesszen lépünk
Harsány vezényszóra...

Az lesz a vig óra...

Pajtásaim, ejhaj! majd leszünk örömben
Mikor a kürt harsan és az ágyú dören
Csakó mellett rózza
Kjünkön a nótá...

Leszünk ám örömben...

Az lesz majd a szép nap, ha az ifju. délceg
Csapatot meglátják a kárpáti bércék...
Szemük villanását,
Az ellen futását,
Meglátják a bércék...

Az lesz a szent óra, az lesz majd a nagy nap
Amikor szívünkönk vörösrák fakadnak
Mikor majd néveznek
Hősöknek, magyarnak...
Az lesz a szent, nagy nap...

Toth Gyula.

A háboru erkölcsi kihatásai a lelkek világában.

Irtá: Pázmándi.

(Folyt. és vége.)

Ez a vallásos érzés pedig hősöket nevel! Mikor olvastam, hogy tiszta, holdvilágos estén közös gyónást végeztek a katonák és puskaropogás mellett bánták életük bűneit, — mikor hallom, hogy a sabáci harcnál rózsafüzérel kezében nézett egy katonafizst a halálnak szemébe és semmi baja sem lett, — akkor feltűnnek lelkeim előtt a rég letűnt időknek nagy alakjai: az áldozó Rákóczi, az ütközet előestéjén szent olvasót mondó Savoyai Jenő, az imádkozó kuruc — és látom, hogy ezeket mind-mind egy fölséges érzés erősített és vitt előre a győzelem felé: buzgó, vallásos érzés.

Ezt azután nem lehet pótolni hangzatos szavakkal, mik nem ragadnak magukkal lelkeket, — harci kiáltványokkal, melyekben egy szó sincs Istenről, s melyek kevés szí-

vet tüzelnek igazán, — mert hiába! áldozatos lelkeket laikus erkölcstannak, porográf könyvekkel nevelni nem lehet, a jelen küzdelméhez meg egyáltalán nem.

S a lenézett vallásnak igazságai mintha kezdenének testet ölteni ott is, hol eddig utjába áttörhetetlenek hitt torlaszokat emeltek. A templomok megtelnek; rég nem imádkozott emberek kezei kulcsóldónak össze, az oltárok gyertyái kigyulnak és mint olvastam: „Lavedan francia író alázatosan megvallja, hogy „hisz a hitben, az irgalmasság készségében, a szenteltviztartó cseppjeiben, a gyertyák lángjában és az olvasó gyöngyeiben. Hisz a nők imáiban és a kezekben, melyek össze vannak kulcsolva; és végre: „hisz Istenben” A száműzött és elfeledett Istent kezdik visszaszírni már! Ilyet rég nem hallottunk a Vögezek felől!

Tehát e két fölséges hazát szerető és vallásos érzés kell e nehez napokban.

A csaták mezején apró fénypontokat lobogtat a szél. Elcselt hősök sirjain gyujtottak gyertyákat

bajtársaik... De ugyanakkor kigyulnak az ég örtüzei is és mint apró Szent János-bogárkak ragyognak a nagy messzeségben. A gyertyák azonban lassankint elfogynek egyik a másik után, — halvány fényük nem fog küzködni a sötétséggel. — A bajtársak is letölik csillogó könyveiket, hogy tovább ragyogjon az a két apró szempár arcukon az éjben, mint visszaverője a hazaszeretet lángoló s a vallás erősen éltető meleg sugarainak a szívek mélyéből. E kettő ragyog most oly sok lélekben, ragad tettekre sok sok dobogó szívet. Csak éjjen is, ragyogjon is szüntelenül e két láng, mint egybeolvadt fátyla, hogy az idők viharja s a küzdelmek árja soha ki ne oltsa.

Talán itt is eszükbe juthat és itt is alkalmazhatjuk a buzdító szót, mit valamikor régen mondott a Mester:

„Sint lucerna ardens in manibus vestris! — Igen, égő, lobogó, soha ki nem alvó, világító fátylak!

a rendőrség, mert a közönség türelme már fogytán van. Hisz szük, hogy a rendőrfőkapitány erélyes kézzel intézkedni fog ebben, mert megkivánja ezt Himnuszunk iránti tisztelet és becsület, mert nem mindenkor azok a hazafiak, akik hangos torokkal és énekszóval telekiabálják a világot.

Háborus apróságok.

Mennyi ideig tart még a háború? Ohnet, a francia regényíró háborus naplójának második kötetében tudvaleg az említi, hogy az angolok 3 éves háborúra számítanak. A háború addig fog tartani, ameddig egyrészt a hadakozó államok a háború költségeit bírják, másrészt addig, míg az egyik rész szárazon vagy vízen az ellenféllel szemben oly sikeres eredményeket ér el, amelyek az utóbbinak morális gyengülését is magával hozhák. Hogy áll a háború ügye finánciális szempontból? Feltéve, hogy Németország 4 és egyharmad millió embert, Franciaország 4 milliót, Oroszország 5 millió 400 ezer, Ausztria és Magyarország 3 és félmillió, Belgium, Szerbia és Angolország maffél millió embert hívott zászló alá s ha ehhez még azokat az államokat is hozzá vesszük, amelyek nem hadakoztak ugyan, de mozgósítottak, úgy mostanában 18 és félmillió ember van fegyverben. Ha minden egyes ember napi költségeit 12 koronára tesszük, úgy ez naponta 222 millió koronát, havonta 6660 millió és fél-évre 40,000 millió koronát tesz ki. Magában Franciaországban majdnem 10 milliárd koronát, majdnem ugyanannyit Németországban és együttesen körülbelül 41. milliárdot tesz ki. Ha a hadseregek fenntartására szükséges összes kiadásokat, a tulajdonpusztulással, a zsoldköltségeket és az elvesztett emberletek értékét egybe vesszük, egy hat hónapig tartó háború költsége 100 milliárd koronát is meghaladják. Ha egy ilyen költséges háborút fél év helyett három even keresztül kell végigküzdeni így a 100 milliárdot meg kell hatszorozni. Elhatározó eredmények elérésére mindenekelőtt nagyszámú friss tartalék szükséges. Franciaország a tönk szélén áll. Anglia még rendelkezik elegendő, de hiányzanak a tartalékosok kiképzésére való tisztek. Ha Németországnak sikerül Franciaország és Angliakatonailag kiképzett elitecsapatait az egész vonalon visszavetni, úgy elérhető a félig kiképzett angol tartalékosokat is le tudja verni. Harmadik ellenfélünk, Oroszország sem áll sokkal jobban: tartalék dolgában, mint szövetségesei. A monarchia csapatai pedig, ép úgy, mint a német csapatok, keleten lassan, de állandóan tért hódítanak. Ha ezeket a körülményeket figyelembe vesszük, úgy legfeljebb még öt hónapra tehetjük a háború tartalmát, de semmi esetre sem három évre. Ami pedig a morális erőt illeti, tudjuk, hogy ebben, éppen a háború főmozgatója, Anglia a leggyengébb. Az angol nép nyugodt, higgadt kényelmessége nem bírja a háború izgalma. Már egy-két Zeppelin megjelenése is terrorizálja az angol lakosságot. Egy nagy Zeppelin-flotta támadása pedig óriási hatással lenne a szigetország lakóira. A most bejelentett német blokádlétalapján támadta meg Angliát. Ha sikerül teljesen végrehajtani, úgy Anglia a kiéhezett előtt áll. Hogy mit jelent ez, azt nem kell bővebben fejtegetni. Anglia erejét teljesen megtöri és ezzel sokat nyerne a gyors békekötés lehetősége.

HIREK.

— Személyi hírek. Dr. *Prohászka Ottokár* megyéspüspök szombaton Budapestre utazik, hol az Akvinói Szent Tamás Társaság rendes évi közgyűlésén elnököl és előadást tart „A vallás pszichológiája” címen. — Dr. *Sáára Gyula* polgármester a város lisztzükségletének biztosítása és elintézése ügyében szerdán Budapestre utazott.

— **Uj ezredparancsnok.** A király a hivatalos lap mai száma szerint jessenicei *Jančovich Lajos* ezredes a 69. *Vuchetich* Lükcs. ezredesét pedig az 52-ik gyalogezred parancsnokát ezen állásukból egészségi okokból felmentette és a 69. gyalogezred parancsnokává *Piftner Lajos* 12. gyalogezredbeli ezredesét nevezte ki, aki már eddig is a 69. gyalogezred parancsnokságával volt megbízva.

— **A hős. 69-esek.** A hadsergőparancsnokság az ellenség előtt tanusított bátor magatartásukért az ezüst vitézségi érem 2. osztályát adományozta a következő 69. gyalogezredbeli katonáknak: *Szabó Gyula* szakaszvezetőnek, *Fazekas Géza*, *Ferenczy István*, *Végh István* káplárnoknak, *Bach Ferenc*, *Baglyos József*, *Bán János*, *Béres János*, *Bodai József*, *Bölesföldy Sándor*, *Dobozi Lajos*, *Dörner Péter*, *Fancsovics István*, *Ferösi József*, *Földesdy András*, *Gonák András*, *Hesz Kálmán*, *Horváth István* Kozák István, *Link József*, *Loska Demeter*, *Marton János*, *Medve György*, *Metzger Ferenc*, *Molnár József*, *Nagy Gyula*, *Németh János*, *Oláh Dezső*, *Pekárovics István*, *Pintér István*, *Remler József*, *Schnecker János*, *Schwarz László*, *Szabó Imre*, *Szabó Ferenc*, *Szabó István* I., *Szabajszy István*, *Szirkovics Sándor* és *Sziszák György* gyalogosoknak.

— **A város burgonyakiosztása.** Kedden délután volt a régi sörházépületben a város burgonya eladása, amely miatt a panaszok egész özöne érkezett szerkesztőségünkbe a panaszokra visszatérünk.

— **Népfelkelő sorozása.** Megírtuk, hogy az 1872—1877 években született c) osztályú népfelkelő újratoroztatnak. Az újratorozási rendelet ma jelenik meg, s a sorozás pedig április 6-tól május 4-ig fog tartani.

— **Ipartanácsi tagok.** Fejérmegye törvényhatósági ipartanácsa részére az 1915. évre a budapesti Kereskedelmi-és Iparkamara által a választások megejtettek. Rendes tagok lettek: *Bruck Arnold* kereskedő (Dunapentele), *Wurdics József* sütőmester (Mór.); helyettes tagok pedig *Tauth Stebstyén* (Csákvár) és *Kolhorst István* mézeskalácsos (Sárboárd.)

— **Árlejtés.** A kútlak fedőanyag szállítására ma délelőtt tartott árlejtésen *Lukács István* 3780 korona értékben 420 halom, *Varga Mihály* 4340 korona értékben 310 halom, *ifj. Szilasi István* és *József* 6520 korona értékben 370 halom kavics szállítást vállalták.

— **A lisztzükséglet biztosítása.** Dr. *Kerekes Lajos* h. polgármester meghívására a helybeli lisztkereskedők értekezletet tartottak a város-házban szerdán délután 3 órakor, mikor is a város lakosságának lisztzükségletéről folytattak eszmecsere-t. Miután az értekezlet lapunk zárta-kor még folyik, az eredményről csak holnap számunkban hozunk tudósítást.

— **A Közgazdasági Bank és Takarékpénztár részvénytársaság** mult h. 28-án tartotta meg IX-ik évi rendes közgyűlést *Elek Gyula* vezérigazgató elnökelete alatt. A közgyűlésen 38 részvényes 1523 részvény képviselőben jelent meg. *Elek Gyula* vezérigazgató nagyszabásu megnyitó beszéde után a közgyűlés a napirendi ügyeket pontjait egyhangulag elfogadta. A lelept választmány összes tagjait, valamint *Bokor Lajost*, *Kovács Antalt*, *Révész Gyulát* és *Schwarz Somát*, az alapszabályszerű idő tartamára a választmány tagjaivá választotta. A közgyűlés befejezte előtt dr. *Borchert Jenő* részvényes tolmácsolta a részvényesek köszönetét az intézet vezetőségével szemben az elért fényes eredményért. Az intézet részvényei után az esedékes szelvények 1915. évi március hó 1-től kezdődőleg az intézet pénztáránál 14. — koronával váltatnak be.

— **Sebesültek érkezése.** Szerdán éjjel 140 sebesült érkezett Székesfehérvárra. Valamennyit a kárpáti harcokból hozták. Van közöttük 9 tiszt, egy önkéntes, 8 sebesült orosz fogoly, kettő súlyos, a többiek osztrák katonák. A sebesülteket a különböző hadikórházakban helyezték el.

— **Rövid hírek.**

Gazdakör ülése 4 én délelőtt fél 11 órakor lesz.

— *A szigetaljai rétek vízmentesítése* tárgyában 7 én délelőtt érkezlet lesz a város-házban.

JÖN! JÖN!
AZ APOLLÓBA
pénteken és szombaton
WALDEMAR PSILANDER
Az élet iskolája.

— **Gyűjtések eredménye:** A székesfehérvári hadsegélyző bizottság által kibocsájtott ivenek az özegek és árvak javára adakoztak: *Számmer Mária gyűjtőüven.* Öv. *Vogel Alajosné* 2 K. *Deák Dávidné* 2 K. *Kubik János* 1 K. *Kubik Irén* 2 K. *Pfinn Istvánné* 2 K. *oivashattalan* 2 K. *Szántó János* 2 K. *Németh Viktor* 3 K. *Bierbauer László* 2 K. *Nagy Károly* 3 K. *L. B. 3 K.* *N. N. 2 K.* *Nagy Ferenc* 2 K. *N. N. 3 K.* *N. N. 2 K.* *N. N. 2 K.* *N. N. 2 K.* *Em. K.-s Budapest* 2 K. *N. N. 1 K.* *N. N. 2 K.* összesen 45 korona.

Laufer Juliska gyűjtőüven N. N. 20 fill. *Tönköly Jánosné* 50 fill. *V. A. 40 fill.* *Ring Ferencné* 20 fill. *Rieder Dezsőné* 1 K. *N. N. 20 fill.* *N. N. 10 fill.* *N. N. 20 fill.* *N. N. 20 fill.* *N. N. 20 fill.* *Ujházi Sándorné* 2 K. *Dr. Baloghné* 1 K. *N. N. 20 fill.* *P. M. 40 fill.* *Dr. Dubovszky Károlyné* 1 K. *Révyné* 1

K. Cs. Margitka 20 fill. *N. N. 40 fill.* *N. N. 20 fill.* *Özv. Karl Józsefné* 1 K. *N. N. 20 fill.* *N. N. 20 fill.* *N. N. 20 fill.* *N. N. 20 fill.* *N. N. 20 fill.* *Kováts Antalné* 1 K. összesen 12 korona 40 fillér.

FIUMEI KÁVÉBEHOZATAL SZÉKESFEHÉRVÁR

(BARÁTKOK ÉPÜLETE.)
Pörkölt kávékeverékei utóérhetetlenek! Saját villamos kávéanyagpörkölte! Telefon 250.

— **Köhöges és rekedtség ellen** a legjobbnak bizonyult szer a dr. *Störk-féle* komprimált melipasztilia. Egy doboz ára 50 fillér. **Kapható Szüts Róbert „Magyar Korona” gyógyszeráruházban Székesfehérvár Városházán.**

Felvágottak, sajtok nagyválasztékban. Borok, pezsgők, rumok és likörök; cukorkák, teasütemény, Müncheneri Szalvator sör. Pénteken balatoni süllő Gebauer Testvéreknél, Kossuth-utca. Telefon 340.

Nagyszerű újítás folytán gyermekfórtételek a legsikerültebben készülnék VIRAG műtermében Rákóczi utca 5. Szollid egység árak. Telefon 334.

SZÍNHÁZ.

1915. márc. 2.

Délibáb utca 7. A Lipótvárosban van, báró *Ludányi-Ludányiék* laknak benne. A családból azonban csak a két kisasszonyal ismerkedünk meg, *Ilóval* és *Böskével*, kik a nagy jólét unalmában azt se tudják már, mit csinálnak. Nem izleznak a zongoraleckék, unalmas már a délutáni 3 órai tea, a tennis és a többi, mikor egyszerre kiüt a háború, sebesültekkal lesz tele egész Pest, s ezekből jut kettő három a délibáb utcai hadikórházba is. Az ápolónők persze: *Iló* és *Böske*, kik mindent tesznek csak ápolni nem ápolnak! Flörtölnek, duzzognak, féltékenykednek, jeleneteket rögtönöznek és koplaltatják a sebesülteket, sőt készek azokat az utcára kidobni, ha nem vágnak bele flörtölő terveikbe. — A darab, mint a tartalomról is kitetszik, háborus darab, de úgy érezzük, hogy a szokott átlagnak mégis fölötte áll. Alakjai, főleg a két főszereplő: *Iló* és *Böske* nagyon elrajzoltak; hibáikat, félszégeiket tiszteres megvilágításban mutatja elének a szerző. A sebesültek jellem-

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLO színház

Szerdán és csütörtökön, március hó 3 és 4-én:

1. Az életmentő, (humoros.)
2. **A MEGTÖRT ÉLET.**
3. Dráma 2 felvonásban.
4. Riportok a háborúból.
5. **FIU VAGY LEÁNY.**
6. Nordisk vigjáték sláger 2 felv. Főszereplő Carl Alstrup.
7. Mozgófényképszemlék és éjszaki és déli harcterről.

rajzánál is ugyanez a hiba. Nagyon furcsa hősök ezek a csatában megsebesült tisztek: hülyék, ostobák és mindig csak enni akarnak. Humor, ötletesség azonban annyi van a darabban, hogy a közönséget az előadás állandó derültségben tartja. — A darabot Hajó Sándor írta, a Vígyszínházban került először színpadra, de örömmel konstatáljuk, hogy egy kis szépségihát leszámítva, a megszokott vígyszínházi pajkos tréfák és izléstelenségek hiányoztak. Sajnáljuk azonban, hogy két elsőfőls is történt. Talán mégis nagy dolog, és ami izléstelen azt mondja, hogy nem való a színpadra a káromkodás. Ha az utcai gyerekek kiejti a száján „az istenfaját”, megrojúk érte, annál jobban megérdemlik ezt azok, kik a színpadon teszik, hozzá még szalomban, leányok előtt! — A darab főszereplőit Varsányi Irén (lő) és Biller Irén (Böske) személyesítették. Varsányiról tegnap elmondott véleményünket nem akarjuk megismételni; játéka most is művészi volt, de mintha a Timár Lizában kedvesebb, közvetlenebb lelt volna. Nagyon kedvesen játszott Biller Irén, ezt a szerepet mintha csak neki írták volna, annyi természetességgel és közvetlenséggel játszotta meg. A két sebesült szerepében nagyon jók voltak Déri (Zimányi) és Nyikos (Kalan); főleg megdicséreljük Nyikos Zsigmondot, kinek ideai szereplése alatt talán ez volt a legjobb alakítása. Az Alapi Nándor orvosáról csak annyit jegyzünk meg, hogy ilyenek képzeljük el azt a sima, minden házi titkot tudó, a mamának udvarló, a papának hízoló, a gyermekekkel atyáskodó, bentenes lipótvárosi háziorvosot. A többi szereplők is mind: Csáki (Márai), Gergely Gizi (Lola), Boross (Marditsch), Pallós (inas) kitettek magukért.

Jólú nevetéstől volt hangos; tegnap az Apolló színház nezőtere; Karl Alstrup, ez a kiltűnő dán komikus mulattatta a közönséget a „Fiu vagy leány” c. 3 felvonásos vígjátékban. Az amerikai Vitagraph gyárnak egy gyönyörű 2 felvonásos drámája, a „Megtört élet” is a közönség tetszését váltotta ki. A remek műsor, melyet még egy Nordisk vígjáték, az „Életmentő” és több eredeti harctéri felvétel egészít ki, teljes egészében ma is látható. Holnap Valdemár Psilander egyik legjobb filmalkításában „Az élet iskolá”-jában jelenik meg az Apolló vásznán.

Szordán és csütörtökön
március hó 3 és 4 én:
Hí a császár.
Hazafias színmű, háborus aktuálitás 2 részben.
VIII-ik baleset
Vígjáték 4 részben.
Mindkét napon két előadás este 6 és 9 órakor.
Katonáknak belépődíj 20 fillér.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.
2612/1915. szám.

Hatósági hirdetés.

Értesitem az érdekelteket, akik a tengeriből meglévő készletüket az Országos Gazdasági Bizottság részére való megvételre megfelelően bejelentették, hogy a földművelésügyi miniszter 610/1915. számú rendelete értelmében a bejelentett készletet az Országos Gazdasági Bizottság által megvételre kell tekinteni és a birtokos köteles az az Országos Gazdasági Bizottság részére ezen és a 240/1915. M. E. sz. kormányrendeletek értelmében 2 hónapig terjedhető elzárás és 800 koronáig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt megőrizni és átszolgáltatni.

Székesfehérvárott, 1915. évi február hó 27-én.

Dr. Saára Gyula sk.
polgármester.

ÖN ALLÁST KERES ?

Írjon azonnal. Az összes férfi és nő állások minden létező szakból.

Temesvár. Postafiók 41.

Címet tessék levágni és eltenni!

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.
2613/1915 szám.

Hirdetés.

Az 1914 évi XLV. tc. 7. § a értelmében a bevonultak segélyre igényel bíró olyan családtagja, akire a hatóság megállapítja, hogy megélhetését megfelelő munkavégzés, vagy biztossíthatja, segélyre igényt nem tarthat.

Ebből kifolyólag elveszti a segély iránti igényét minden olyan mezőgazdasági munkéra alkalmas segélyezett egyén, aki a mezőgazdasági munkát megnyitva nem él az így kínálkozó kereseti alkalommal s ha hiányzik és nem megy el napszámba, vagy nem fogad el megfelelő, neki felajánlott gazdasági munkát. (Résztes, vagy szakmányos kapálás stb.)

A m. kir. kormány nem célozza az élvezett segély megvonását, vagy leszállítását azoknál, akik tényleg résztvesznek a mezőgazdasági munkákban s ezen a címen egészben, vagy részben biztosíthatják tartásukat. Erre a még ilyenkor mutatkozó kereseti alkalom hülámzó és bizonytalan voltánál fogva nincsen is alap, de meg a törvény idézett szakaszának célja és indoka nem az volt, hogy a dolgozni akarókat juttassuk rosszabb helyzetbe, hanem ellenkezőleg az, hogy azokat fosszuk meg a segélytől, akik a munkától vonakodnak. Így hozza ezt az osztó igazság magával, de ezt követeli az országnak gazdasági érdeke is, amely különösen a háború által okozott rendkívüli viszonyok között feltétlenül megkívánja, hogy az itthonmaradt lakosság munkaképes része fokozott erővel vegye ki részét a gazdasági munkákból, s nem tűrhetné, hogy az állam által a hadrakelték családjai részére olyan bőkezűen megállapított segély azoknak nagy részét tétlenségre bírja, akiknek munkakeréjére most nagyobb szükség van, mint valaha, s ez által a legfontosabb gazdasági közérdeket károsítsa.

A m. kir. kormány arra hívta fel a helyi hatóságokat, hogy vonják meg az állomsegyít mindazoktól, akik saját egészségi állapotuk, testi erejük és családi viszonyaiknál fogva munkára mehetnének s akikről beigazolást nyer, hogy nekik megfelelő gazdasági munkára felhívattak s azt visszautasították.

A tavaszi munkák most veszik kezdetüket. Azok elvégzéséhez a nemzet léterdekei fűződnek. Miféleképpen, akik itthon maradtak és így életüket nem tehetik kockára a hazáért, becsületbeli kötelességük kitőzött erővel venni ki részüket a gazdasági munkából. Tűrhetetlen volna, hogy a kötelesség alól épen az állomsegyében részesülők vonják ki magukat.

A városi hatóság felvilágosítással, utbaigazítással és ahol szükséges, eréllyel és szigorral fog azon lenni, hogy városunkban a nagy nemzeti társadalom e nagy feladatának teljesítésében becsülettel csatlózzék mind-nki.

Székesfehérvárott 1915 évi március hó 2-án.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.
2540/1915. szám.

Hatósági hirdetés.

A közönség tájékoztatása végett közzéteszem az alább következő kormányrendeletet.

Székesfehérvárott, 1915. évi február hó 27-én.

Dr. Saára Gyula sk.
polgármester.

21887/1915. V—a. B. M. számú körendelet.

Harcvonalban levő katonák látogatásának megszüntetése tárgyában. Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóság első tisztviselőjének.

A cs. és kir. 3. hadseregarancsnokság közölte velem, hogy a harc-vonalban levő katonai személyek látogása felesleges vagy más rokoniak, illetve ismerősök részéről szigorú katonai szempontból egyáltalán meg nem engedhető és e célból a megjelölt parancsnokság területére vasut-utazási igazolványokat kiállítani nem szabad.

Budapest, 1915. évi február 21-én.

Sindor sk.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.
2682/1915 szám.

Hatósági hirdetés.

Közzéteszem az alább következő Kormányrendeletet.
Székesfehérvárott 1915 évi március hó 2-án.

Dr. Saára Gyula
polgármester.

I. §.

A m. kir. miniszterium 1915 évi február hó 15-én 610/1915. M. E. szám alatt kiadott rendeletnek 3. § a akként módosul, hogy az Országos Gazdasági Bizottság a földművelésügyi miniszter felhatalmazásával az 1915 évi március hó 15. napjáig bezárólag vásárolhat tengerit szabadkézből a földművelésügyi miniszter által meghatározandó olyan aron, mely a tengerinek a 8682/1915. M. E. számú rendelet értelmében hatóságilag megállapított legmagasabb árát meghaladja, és a birtokos a tengeriből meglévő készletét az idezett rendelet 3. §-ának megfelelően az őt meghatározott hatállyal 1915 évi március hó 15. napjáig jeletheti be.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1915 évi február hó 28-napján.

Gróf Tisza István sk.
m. kir. miniszterelnök.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy buzaöld kiadó kukorica alá. Tudakozódni lehet Salétrom-utca 27. özv. Almássy Andrásné.

Dráher sötétepen egy képzett könyvelő azonnali belépésre alkalmazást nyer. Jelentkezni lehet a főnökségnél.

Málna- és ribizlibokrok kaphatók Széchenyi-ú. 26. sz. alatt.

Ka/h. Haziasszonyok Pirosalma-utcai családóthonában mindennemű csöledek helyet keresnek.

Belvárosban egy jóforgalmu vendéglő betegség miatt eladó. Tudakozni lehet a szerkesztőségben.

Egyszobás lakás kiadó Széchenyi-utca 26. sz. alatt.

Hol vásárol
a Fejérmegyei Napló olvasóközönsége ?

Sövegjáró János vászonáruháza, Barátok-épülete.	Gebauer Testvérek csemegéizlete, Kossuth-utca.	Butorcarnok (Butorkészítők szövetkezte) Kossuth-utca.
	Fiumei kávé-behozatal Városháztér.	Virág fényképészeti műterme, Rákóczi-utca.
	Szűts Róbert gyógyszerháza, Városháztér.	Klein Márkus és fiai fa- és széntelep. Simor-utca.
Rudbányai Imre posztókereskedése, Nádor-utca.		
Székesfehérvári Hitelszövetkezet fa- és széntelepe.		